5 BANI EXEMPLARUL.—ANUL XXXIV. — N-rul 315

Ediția de seară

DUMINECA 13 (26) NOEMBRIE 1916

UNIVERSUL

ABONAMENTE
ROMÂNIA | STRĂINĂTATE
Lei 4.55 | 3 luni | Lei 10.-
8.15 | 6 luni | 20.-
16.- | Un an | 40.-

Fondator:
LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
Redacția și Administrația: București, str. Brezoianu, 11

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani 30
Idem pag. IV „ 30
Inserții și reclame 3,50 linia
Cartări cu informațiuni morbare după mărime dela 60—150 lei

Directori:
VIRGIL N. DĂRASCU și STELIAN POPESCU

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

Căzuți pe câmpul de onoare

Locotenentul **Marosin Ioan** reg. 50 infanterie

Locotenentul **Mihail T. Ferțu** reg. 3 artilerie

Locotenentul **Petre V. Ionescu** reg. 6 infanterie

Strigătul moralei și al dreptății

Germania, mîndră și orgolioasă de puterea sa militară, pe care de jumătate veac, o cultivă cu atita îngrijire.

Germania, îngîmfată și propagandistă de *Kolosala ei Kultură* sufletească, intelectuală și civilizatoare.

Germania, doritoare de a domina și dicta lumei întregi a fost silită să se desbrace de mantaua ei ipocrită și înșelătoare, și să arate Germania, călăuzită de principiile imorale, nedrepte și revoltătoare puse ca dogme în spiritul și sufletul german, de către principele Bismarck — de tristă memorie — și de către actualul cancelar al imperiului german, Bethmann Holweg — de sinistră memorie — principii consistînd a zice și a proclama: *„Că puterea primează dreptul“; „Că necesitatea nu are legi“*, Germania a călcat în picioare toate principiile de dreptate, de umanitate, de morală, și de civilizație principii cari constitue temelia puternică a ordinei sociale și a drepturilor omului de astăzi.

Pentru a teroriza, a ucide și a învinge pe adversarul său, Germania n'a dat la o parte nici unul din acele mijloace de distrugere a omenirei pe care morala, umanitatea și convențiunea de la Haga — iscălită de dînsa — le reprobă și le prohibă ca nedemne de a fi întrebuințate de o națiune civilizată!

Provocînd și deslănțuind teribilul resbel mondial care durează mai bine de doi ani, Germania, încrezătoare în izbînda ei finală, a întrebuințat toate mijloacele de destrucțiune ale omenirei, mijloace care, prin cruzimea lor, au săpat și au întărit în sufletul tuturor națiunilor civilizate cari s'au coalizat în contra ei, ura și dușmănia pe care i le vor nutri mult timp după sfîrșitul actualului resbel.

Astfel, Germania a început opera ei războinică prin a călca în picioare neutralitatea Belgiei, pe care dînsa o garantase, și intrînd pe teritoriul ei, a distrus, în mod sălbatic, toate monumentele de artă, toate bisericile și toate frumoasele localuri cari constituiau podoaba acelei țări. Pentru a'și atinge obiectivul ce'l urmărea Germania a introdus, ca arme de resbel, gazurile asfixiante și bombele incendiare. Prin submarinele sale, a scufundat vase comerciale și călătoare, nefortificate, aparținînd țărilor neutre, înecînd mii și mii de oameni, femei și copii pașnici și inofensivi! Prin zeppelinurile și avioanele sale armate, a atacat fără milă orașe și sate, care nu intrau în zona militară a dușmanului său, care nu erau fortificate, și a distrus comori întregi de artă; a doborît casele celor bogați și celor săraci; și a ucis bătrîni femei, și copii!

Opera ei criminală de distrugere și de ucidere, n'a avut nici o margine!

De îndată ce România a declarat războiul Austro-Ungariei pentru a'și redobîndi teritoriile ce i au fost răpite prin puterea celui mai tare, Germania, uitînd generoasa și toleranta ospitalitate ce țara Românească a dat'o la zecimi de mii de germani cari s'au îmbogățit în dauna românilor, a crezut cu cale să declare războiu României, și, ca consecință, a început a-i trimite, ziua și noaptea zeppelinurile și avioanele sale armate cu bombe explozibile și incendiare, aruncînd asupra Capitalei, asupra orașelor și satelor, nefortificate, provocînd distrugerea clădirilor și semănînd moartea printre bătrîni, femei și copii pașnici, și inofensivi.

Cadavrele celor uciși într'un mod așa de crud și de mișelesc, strigă răzbunare în contra dușmanilor cari le au repus viața!

Urmașii celor uciși, strigă răzbunare și despăgubire pentru viețile repuse a scumpelor ființe pe cari le-au pierdut și cari erau susținătorii familiei lor!

Proprietarii, a căror clădiri au fost ruinate, incendiate sau vătămate, strigă răzbunare și despăgubire pentru daunele ce le au suferit din partea piraților aerieni!

In fine, toți românii, solidarizați cu durerea și pierderea concetățenilor lor, strigă răzbunare și despăgubire în favoarea celor dăunați!

Intrebarea ce se pune, este a se ști, în ce mod românii ar putea să se răzbune?

Românul, prin firea lui, este omenos și milos; mare la suflet! Dînsul nu e în stare să aplice legea talionului! Mijloacele de cruzime, îi displac.

Singura cale care ar putea da o satisfacție românilor, pentru moment, ar fi următoarea:

Statul român să voteze o lege de interes public, prin care să fie autorizat a confisca toate averile mișcătoare și nemișcătoare aflătoare în România și aparținînd străinilor supuși statelor cu care suntem în războiu. Averile nemișcătoare să se vînză prin licitațiune publică iar produsul lor, adăogat la averea mișcătoare confiscată, să se distribue familiilor a căror autor sau membru a căzut victima piraților aerieni, și proprietarilor a cărora imobile au fost distruse sau vătămate prin căderea bombelor explozibile și incendiare.

Cuantumul despăgubirei cuvenită fiecărui dăunat, să se hotărască de către Inalta Curte de Casație. Această lege de confiscare, conformă cu principiile de drept referitoare la responsabilitate și despăgubire, va da o satisfacție tuturor românilor și o mînă de ajutor și de mîngăiere victimelor zeppelinurilor și aeroplanelor destructoare și ucigătoare.

Cît privește pe străini a căror averi se vor confisca, le rămîne refugiul în contra Statului lor respectiv, spre a cere să fie despăgubiți de tot ceea ce li s'a confiscat din cauza erorilor și crimelor comise de pirații lor aerieni în dauna românilor.

Ioan C. Barozzi
avocat

Ofensiva franco-engleză

Mare activitate de artilerie pe frontul britanic

Poldhu, 10. — Comunicatul oficial britanic de la 9, orele 9.25 seara, anunță că în cursul zilei artileria inamică a fost activă în regiunile Beaumont-Hamel și Ypres. Noi am bombardat liniile vrăjmașe din apropiere de Rensart, de la sud de Arras, la răsărit de Angres, la nord de Souchez și la nord de canalul Labassée.

Noaptea trecută, după o crîncenă bombardare cu mortiere de tranșee, inamicul a făcut incursiuni pe frontul nostru de la sud-vest de Cité Saint Elie, la nord-vest de Hulluch. Parte din linia de tranșee de pe frontul nostru a fost distrusă și lipsesc 28 de oameni.

✠

In noaptea de 7 spre 8 aeroplanele noastre au atacat căile ferate, stațiile și transporturile inamice, aruncînd bombe și trăgînd cu mitralierele.

✠

In cursul zilelor din săptămîna trecută, slabe forțe britanice de la Luponne, în Africa germană de răsărit, au fost atacate de forțe inamice care numărau 400 de oameni. Toate asalturile au fost respinse. (T. F. F.)

UN PRINȚ BELGIAN

la statul major

Poldhu, 11. — *Prințul Albert, unul din fiii regelui Belgiei, care a fost apreciat pentru serviciile în bătălia de pe Yzer, și în urmă trimis acasă invalid, a fost numit în statul-major al comandantului-șef de la Portsmouth.*

INALT ORDIN DE ZI

No. 15

din 7 Noembrie 1916

In ziua de 18 Septembrie 1916, în timpul luptelor de la Amzacea (Dobrogea), locotenentul Tuinaru Alexandru, comandantul bateriei 6 din reg. 19 artilerie, primind ordinul de a degaja infanteria noastră de focul supărător al artileriei inamice, a reușit, grație unei conduceri dibace a focului, să reducă la tăcere două baterii inamice.

Pe cînd se afla la postul său de observație, cu toată primejdia în care se găsea sub focul ucigător al inamicului, n'a încetat un moment de a da ordine precise pentru regularea tragerii și a-și îmbărbăta oamenii de sub a sa comandă.

Un șrapnel inamic spărgîndu-se în fața observatorului, un glonț din șrapnel a străpuns pe acest brav ofițer, cauzîndu-i moartea.

A murit ca un viteaz, în picioare, cu fața la dușman, disprețuind ploaia cumplită de proiectile, servind drept pildă de curaj și bravură pentru camarazii săi.

Dat la Marele Cartier General, astăzi, 7 Noembrie 1916.

FERDINAND

p. Șeful de Stat Major General,
General D. Iliescu.

INALT ORDIN DE ZI

No: 16

din 7 Noembrie 1916

Sublocotenentul observator Chiriac Horia și plotonierul-major aviator Obreicovici Constantin, în ziua de 12 Octombrie 1916, în cursul unei recunoașteri aeriene deasupra liniilor inamice pe frontul dobrogean, au dat probe de un curaj rar și de o conștiinciozitate deosebită în executarea ordinelor primite.

Sublt. aviator Chiriac Horia

✠

Sublocotenentul observator Tetzat Iulius, în cursul unei lupte aeriene cu un avion inamic deasupra Carpaților, a dovedit o bravură fără seamăn și mare dispreț de moarte.

Acești trei ostași viteji și-au găsit o moarte glorioasă întru îndeplinirea datoriei lor.

Dat la Marele Cartier General, astăzi, 7 Noembrie 1916.

FERDINAND

p. Șeful de Stat Major General,
General D. Iliescu.

Către belgienii

ce se găsesc în România

In virtutea decretului-lege din 21 Iulie 1916 și a deciziunei ministeriale din 15 Octombrie 1916, toți belgienii născuți după 30 Iunie 1876 și înainte de 1 Iulie 1898, se vor prezenta în cel mai scurt timp la legațiunea belgiană sau la consulatul belgian cel mai apropiat de reședința lor.

Cancelaria legațiunei este deschisă dela orele 15 la orele 17.

Cei interesați, cari vor fi în imposibilitate de a se prezenta, la legațiune sau la consulatul respectiv, vor cere prin scris buletinul lor de înscriere și-l vor înapoia completat.

Toate înscrierile urmează să fie făcute înainte de 15 Decembrie 1916 (stil nou) sub pedeapsă de amendă și închisoare în virtutea art. 24 al decretului-lege din 21 Iulie 1916.

Mazilirea

generalului Conrad

Coltano, 10. — Știri din Budapesta afirmă că una din primele consecințe ale morții împăratului Franz Iosef va fi concedierea șefului actual al statului major, generalului Conrad, împotriva căruia cercurile unguerești nutresc o vie antipatie. Deasemenea nici germanilor nu le e simpatic, din cauza pretențiilor sale de a fi socotit mai presus de generalii prusieni. Schimbarea suveranului le va permite acum să scape de el. (T. F. F.)

MARELE CARTIER GENERAL

Comunicat oficial No. 90

Din 12 Noembrie 1916, ora 7 dim.

FRONTUL de NORD și NORD-VEST

Nici o schimbare pe frontiera de Vest a Moldovei.

Pe granița de Nord a Munteniei, până în regiunea Dragoslavele inclusiv, slab bombardament de artilerie.

In valea Oltului, inamicul a atacat pe tot frontul, în mai multe rânduri, dar a fost respins.

In Oltenia, trupele noastre s'au retras pe stînga Oltului, în regiunea Drăgășani și Slatina.

Frontul de Sud

In tot lungul Dunării, schimb de focuri de armă și bombardament de artilerie. Inamicul a debarcat la Islaz și Zimnicea, la Nordul căreia înaintarea lui a fost oprită de trupele noastre.

In Dobrogea, nimic nou.

Carte poștală

Adresată de sergentul Alexandru Motea, rănit, din spitalul Filantropia, părintelui său Constantin Motea, str. Oborului 5, Craiova

Scumpă mamă, tată, frate și iubită surioară,
De pe patul suferinței, scriu acum a doua oară,
Rănile mi-s vindecate, mi-au trecut, nu mai mă dor,
Dar în suflelu-mi, sărmanul, alte doruri se strecor!
Nu că am rămas, măicuță, un schilod pe ăst pămînt,
Dar că soarta nemiloasă, sau porunca celui sfînt,
M'a despărțit prea din vreme de scumpi camarazii mei,
Cu care'n ajunul luptei, înțelesu-m'am cu ei:
Că de-o fi să vie ordin spre dușman să'naintăm,
O viață românească pe zece ungurí să-o dăm!
Și să crezi: așa a fost! Ungurii ar putea spune
Că nici vorbă ca pe-ai noștri să îi poată ei răpune
Și că de n'ar ști să fugă foarte repede și bine
Am putea trimite'n luptă și ostași schilozi ca mine.
Ah! ce rău îmi pare, Doamne, că nu pot din nou să sbor
Spre Carpații'n care frații fericiți se simt cînd mor!

Cu drag, fiu și frate, Alexandru.

Fapte frumoase

— Activitatea comitetului de ajutor din comuna Homoriciu (Prahova)

In com. Homoriciu, jud. Prahova, s'a înființat un comitet de ajutor, sub președinția preotului Ioan I. Costeanu. Acest comitet se ocupă cu colectarea de cămăși, ciorapi, mănuși, etc., cum și cu strîngerea fondurilor necesare pentru ajutorarea răniților și facerea unui monument eroilor noștri ostași, cari în luptele de la Satu Lung, Bratocea și Tabla Buții, cu prețul vieței lor, au oprit pe dușman să calce sfîntul nostru pămînt.

Din inițiativa luată de preotul Costeanu, în ziua de 30 Octombrie, în prezența d-lui comandant al garnizoanei, maior Tărtășescu, a ofițerilor, a oamenilor de trupă, cum și a o mulțime de săteni și sătence, s'a făcut un parastas pentru cei zece ostași morți, cari sunt îngropați în cimitirul comunei. La sfîrșit s'a împărțit trupei și răniților din spitalul Homoriciu, pîine, orez cu lapte, struguri, etc. Strugurii au fost dăruiți de d-na Petre Bălăceanu, proprietara viilor Bălăceanu din Scăeni-Prahova.

D-nele Aspasia Ionescu și Valentina Costeanu, membre în comitet, s'au ocupat cu facerea celor trebuincioase pentru parastas, iar d-șoarele Stefania și Margareta Costeanu, cum și d-șoarele Elena și Ecaterina Iliescu, împreună cu cercetașul Ionescu Ștefan, au împărțit pomană celor răniți și trupei.

Pînă în prezent s'au adunat: 24 cămăși, 20 per. ismene, 82 șervete, 5 per. ciorapi și 4 batiste, iar bani peste cinci sute lei, cu listele încredințate și anume: cu lista n-r. 1 și 2 dela enoriașii aflați la biserică în ziua de 23 și 26 Octombrie, lei 127; cu lista d-lui brigadier Stoicescu Filip, lei 145 bani 65 și cu listele cercetașului Ionescu Ștefan, lei 341. Acest băiat, deși mic de vîrstă, dar mare la suflet, a încasat suma cea mai mare.

CEHI ACUZAȚI

de înaltă trădare

Coltano, 10.— Cinci procese de înaltă trădare intentate unor deputați cehi se judecă în acest moment în Austria. Se prevede că toate se vor sfîrși cu condamnări la moarte sau închisori grele.

Tratamentul la care sunt supuși cehii explică de ce toți sunt de acord în a cere Aliaților reconstituirea, după victorie, a regatului Bohemiei. (T. F. F.)

Activitatea Casei Centrale

a meseriilor

Pensii și rente distribuite de Casa Centrală în 1915 – 1916. Ajutoare pentru accidente și pensii de bătrânețe

După prevederile legei meseriilor, meseriașii și muncitorii participanți la Casa centrală a meseriilor, se bucură de ajutoare pentru bătrînețe, invaliditate totală și parțială survenită din accidente de muncă.

In cursul anului 1915—16 ajutoarele au fost distribuite de Casa centrală a meseriilor în chipul arătat mai jos.

In anul 1915—1916, statistica acestei Case arată că a avut înregistrate 296 cazuri de accidente de muncă, provenite dela întreprinderi forestiere, petrolifere, metalurgice, mori, clădiri (construcții), cărămidării, mine-carriere, textilărie, gaz și electricitate, fabrici de hîrtie, tăbăcării, tîmplării mecanice, elevatoare, industrii chimice, alimentare și mașini agricole.

Accidentele au provenit din cauza uneltelor, căderii de corpuri grele dela înălțimi, lovituri cu corpuri tăioase, materiale rele ori greu de lucrat, etc., etc. Acestea au dat 2 cazuri de invaliditate totală, 112 de 25 la sută; 60 între 25—50 la sută; 33 dela 50—75 și 10 dela 75—100.

Cazuri mortale au fost 79.

După vîrstă, 14 cazuri au fost victime pînă la 16 ani; 40 între 16—20 ani; 92 între 20—30 ani; 109 între 30—45; 51 între 45—65, iar 5 peste această etate cu 3 cazuri necunoscute.

✠

Pentru toate aceste cazuri, Casa centrală a acordat rente și pensii, după gravitatea cazurilor, 136 cu 25 la sută; 49 cu 25—50 la sută; 43 cu 50—75 la sută și 12 dela această cifră pînă la 100 la sută.

S'a acordat 71 pensiuni pentru cazuri mortale. Au fost respinse de consiliul de administrație 56 cereri de rente și 29 de pensii, pentru motivele prevăzute de lege și regulament. Comisia de apel a respins o cerere de rentă pentru motivul că accidentul s'a produs la o clădire care nu e supusă legii în caz de accident.

Deci, un total de 86 cereri au fost respinse și s'au acordat 240 rente pentru invalidități parțiale, 3 de invaliditate totală și 71 pensiuni.

L. I.

◆ Cel mai bun dar ce se poate face în aceste vremuri unui brav soldat este o pereche de ciorapi groși și mănuși bune de lână, cu care se poate feri de degerături.

Comunicatul

marelui cartier general rus

Petrograd, 10. — Frontul occidental. — Schimb de focuri și canonadă, mai intensă în regiunile micului și marelui Porsk, pe Narajovka, în regiunile Swistelniki și Jezupol.

Frontul Caucazului. — Nimic important.

Frontul României. — In Transilvania nici o schimbare.

Frontul Dunărei. — In Dobrogea acțiune a avantgardelor. (T. F. F.)

GERMANII

au scufundat un vas-spital englez

Poldhu, 11. — După faptele noi stabilite de supraviețuitorii americani de pe vaporul „Marinas“ scufundat luna trecută pe coasta irlandeză, se vede că Germania a violat obligațiunile față de America, anume ca vasele comerciale să nu fie atacate fără avertisment.

Credința fermă e că distrugerea marelui vas-spital „Britanic“ intră în planul germanilor de a scufunda orice vas britanic, care ar putea fi întrebuințat după război. Știri din Atena arată că vasul a fost atacat de două submarine germane, la lumina zilei. Se putea distinge semnul vasului de la trei mile; dar probabil că germanii nu se prea sinchisesc să observe diferitele semne și, fără îndoială, comandantul submarinului va primi „Crucea de fier“ pentru hidosul atac. (T. F. F.)

Istoria neamului

Mulți, cei mai mulți nu cunosc istoria neamului, cu atît mai puțin istoria celorlalte neamuri de cari ne leagă interesele noastre.

Puțini o cunosc pe deasupra— din aeroplan, ca să vorbim limba din zilele noastre.

Cei mai puțini—prea puțini!— au căutat și au reușit s'o pătrundă.

Nu e aceasta nici o vină pentru cei mulți cari n'au putința să citească; nici pentru mulți din cei puțini cari au citit mai nimicul ce e de citit.

Vina e a împrejurărilor din vremi cari nu ne-au îngăduit să avem mai mulți oameni cari să fi prins înțelesul istoriei noastre, atît de simplu, de adevărat și de frumos rostit de poeții neamului: Românul nu piere!

Le spunem astea împinși de cele ce vedem și auzim.

De cînd lumea și cît o fi, cenzura e una iar gurile mulțimii sunt nenumărate; și picăturile multe, fie și chiar numai de apă, sparg și piatra cea mai tare.

Ziarele—gurile opiniei publice — sunt puține și străjuite; dar gurile mulțimii.....

Și vorbesc atîtea și d'atîtea feluri în cît numai cei cari au pătruns înțelesul istoriei neamului nostru își mai păstrează cumpătul.

Nu trebue să ne înșelăm.

Trecem printr'o încercare serioasă. Țară mică, Stat modern tînăr (în copilărie, drept vorbind) avînd să luptăm pe două fronturi — lucru foarte greu pentru țări de zece ori mai mari și în puterea vîrstei — nici nu se putea să fie altfel. Cine dintre noi a crezut, intrînd în luptă, că merge la petrecere? Dacă a fost vreunul, acela nu știa pe ce lume se află.

Asta nu înseamnă însă că trebuie să ne pierdem cumpătul.

Fost-au ei înaintașii noștri în împrejurări și mai grele — mult, mult mai grele.

Veneau dușmanii val după val, întreg potop, cu toată urgia vremilor d'atunci; veneau din toate părțile.

Și n'a pierit neamul românesc.
Și n'a fugit.

Și la urma urmelor, întreg cuprinsul a rămas tot al Românilor, ba s'a mai și întins.

Apa trece, pietrele rămîn.

ip.

Aforisme și cugetări

de Gustave le Bon

Canalizat prin deprinderea și statornicia mediului, sufletul nostru zilnic se schimbă puțin cîte puțin. Este dar cu neputință să se prevadă personalitățile cari vor răsări în noi, atunci cînd se va naște nevoia imperioasă ca să ne potrivim împrejurărilor neprevăzute.

Scrisoare din Roma

Enrico Toti.—Ministrul Bissolati la front

potRăzboiul pe care-l ducem în român dușmanului comun, d-stră gea, iar pe Carpați și'n Dobroscos la ivea italienii pe Alpi, a ce, multe je multe gesturi eroice, multe devotame singeroase și proape de necrezut. patriotice a-

Unul din exemplele strălucitoare ale acestuia mai este moartea lui Enrico Totism rele extropiat din Roma, căzut la Monfalcone azvîrlind după inamic cu cîrja pe care se sprijinea.

Acest fiu al poporului făcea parte, în 1908, din armata cheferiștilor italieni, și atunci își pierdu piciorul într'un accident de drum de fier.

In urma acestei nenorociri, se apucă de sportul bicicletei și al înotatului. A făcut ocolul Europei cu bicicleta, străbătînd Franța, Anglia, Suedia și Rusia. Sosit la Viena, a trebuit să-și întrerupă călătoria, autoritățile austriace oprindu-l să pue pe aparatul lui tricolorul italian.

Mai tîrziu, *globe-trotterul* italian făcu, tot cu bicicleta, ocolul Egiptului și al Sudanului, iar, după aceasta, întemeie la Roma, o mică industrie de jucării și bibelouri care-i procură o existență îndestulată bietului schilodit.

Cînd se declară războiul, vru numai de cît să ia parte la luptă. Cererile lui însă îi fură mereu respinse. In fine, fu primit ca purtător de telegrame la popasul de la Cervignano. Ardea însă de nerăbdare să se bată pe front. Isbutește să se prezinte ducelui de Aosta, capul armatei a III-a italiană, care-l primi să fie încorporat în batalionul al III-lea al bersaglierilor. Acestea s'au petrecut în Ianuarie trecut.

La 6 August, batalionul său e trimes la asaltul movilei 85 la est de Monfalcone. Acolo, ca în totdeauna și ca pretutindeni, Enrico Toti e în rîndurile dintîi. Indeamnă pe tovarășii lui și ajunge cu ei pe marginea tranșeei inamice, în care aruncă bombe. Rănit de trei ori, luptă mereu înainte. Incăerarea e crîncenă, dar, în sfîrșit, austriacii o rup la fugă din tranșee. Bersaglierii sunt victorioși. Dar, în momentul acela, Toti e lovit a patra oară și acuma mai greu. Cade pe spate, dar se ridică c'o încordare supremă și aruncă cîrja după un cîrd de vrăjmași puși pe fugă. Apoi cade iarăși, mort.

Roma a făcut o demnă comemorare umilului ei erou, care rivalizează cu eroii vestiți ai antichității. Și precum a dat numele martirului Battisti uneia din stradele centrale, de lîngă Piața Veneției, tot așa a pus numele lui Enrico Toti pe tăblițele lar de ado din cartierul popuîn mare Porta Maggiore, locuită lor ferate de slujbași d'ai căisincer al mițutul elocvent și marele însuflețitorului Bissolati, care timp de 30 de mulțimilor zentat aspirațiunile sua reprezitalian modern, a consacrui imonia populară. Improvizațiile lui mișcătoare a fost foarte laudată, precum i se întîmplă totdeauna de cîte ori se pune în comunicație spirituală cu mulțimile generoase. Și se pune foarte adesea, acuma mai ales cu trupele de pe front, pe care le vizitează nu ca ministru, ci ca tovarăș de arme. In adevăr, nu trebue să se uite că ilustrul meu concetățean din Cremona, cu toată vîrsta lui de 57 de ani, este sergent de alpiniști, a făcut războiu împreună cu ei și, anul trecut, a fost rănit destul de serios. Din această pricină a zăcut trei luni și a primit medalia de argint care l'a cam speriat. Asemenea spaimă este neașteptată la un fost ziarist ca dînsul, fundator al ziarului *Avanti*, foaie socialistă care trebuia să transporte penații săi de la Roma la Milan, ca să-și schimbe drumul și să devie campionul neutralismului.

Dar moartea nu face să înceteze lupta mare. Războiul nostru se desvoltă mereu încet, însă metodic, de la Alpii dolomitici pînă la mare; trece peste mare și pătrunde în Albania, unde Italia vrea să-și ia partea ei de pericol și de onoare. Pe acolo se va apropia de armatele române pentru victoria finală, care poate că fie încă departe, dar a început să se vadă.

Romeo Lovera

Colonelul Popovăț

A murit și el. Se dusese pînă în liniile prime să inspecteze infanteria noastră, în tranșeele de pe culmile Carpaților. In acea zi, artileria inamică vărsa o adevărată ploae de proectile asupra trupelor noastre. Colonelul Popovăț se găsea la o sută de metri de tranșeele inamicului, cînd un obuz se sparse la doi metri de el. O schijă îl lovi în frunte și el se prăbuși la pămînt, mort. Puțini îl vor fi cunoscut înainte de intrarea României în acțiune. Faptele lui săvîrșite însă în cursul celor două luni și mai bine de războI, l'au așezat alăturea de acei eroi, cari sunt astăzi fala Românie.

Colonelul Petre P. Popovăț

Inmormîntarea lui a fost unul din cele mai mărețe acte, pe cari le-am văzut în viața mea. Serviciul divin, oficiat de șease preoți îmbrăcați în odăjdii aurite, în spațiul unei biserici pompoase, așezată în mijlocul codrilor de brad, cari vuiau de huetul unei canonade infernale; — familia doborîtă de durere a bravului dispărut, panegiricul plin de o vibrantă putere, în care d. maior Pretor B. evoca șiragul de fapte mărețe ale colonelului, sunetul metalic al trompetelor cari îi dădeau onorurile din urmă, — întreaga această atmosferă de durere, de nesguduită tărie ostășească, de eroism și de admirație, de moarte și de viață, îmi va rămînea deapururi în amintire.

Așezat pe un afet de tun, tras de șease cai puternici, corpul colonelului Popovăț, urmat de ofițerii cari l'au cunoscut și l'au iubit, în frunte cu comandantul diviziei, a fost transportat la cimitirul depărtat al comunei S. Inainte de a fi așezat în mormînt, d. general V. în cuvinte pline de o adîncă duioșie și de dreaptă apreciere a faptelor celui mort, și-a luat rămas bun de la în veci neuitatul colonel. A citit apoi ordinul de zi al armatei, prin care era remarcată vitejeasca atitudine a bravului dispărut față de inamic și a făcut comunicarea că M. S. Regele i-a acordat ordinul „Steaua României“ cu spadă în grad de ofițer.

Trei salve puternice urmară apoi și rămășițele pămîntești ale viteazului colonel, fură coborîte în pămînt.

Solus

Șezătoarea cercetășească

dela „Casa școalelor“

Joi s'a inaugurat seria de șezători ce se vor ține la Casa școalelor pentru cercetași în fiecare Luni și Joi d. a. la 5. După frumoasele cuvinte de introducere ale d-lui G. D. Mugur, comandantul Marei Legiuni, și în care s'a arătat rostul acestor șezători și menirea lor de a fi o școală vie, a vorbit d. N. Iorga, despre învățămintele ce pot culege copiii din evenimentele grave la care asistă. D. Iorga a spus, foarte emoționat, cuvinte care i-au impresionat profund pe toți cei ce le-au ascultat. Apoi a vorbit d. G. Adamescu, președintele Asociației, despre eroi și eroism, și despre cercetașii și instructorii care s'au distins prin vitejia lor, comemorînd pe aceia car au murit moarte de eroi, insistînd mai ales asupra gloriosului general Dragalina, care de la început se asociase mișcării cercetășești și care a fost, pe rînd, președintele secțiunei Ploești și T.-Severin.

La urmă, d. profesor Nedelcu, comandantul cohortei București, i-a îndemnat pe cercetași să vină regulat la aceste șezători, unde ei vor găsi și îndemnuri și inițiări în materiile studiilor de școală.

Programul a fost îmbogățit și variat prin foarte reușitele producțiuni ale orchestrei cercetașilor, condusă de d. N. Saru.

In afară de cercetași, au asistat la conferință d-nii M. Popescu, administratorul Casei Școalelor, Babeș, d-șoarele Dragalina, d-nii pror. univ. S. Mehedinți, Tzigara-Samurcaș, Rădulescu-Pogoneanu, inspectorii generali G. Murgoci, Vl. Ghidionescu, I. Cărlova, E. Elefterescu, Dimitriu, instructori, ș. a.